

KANCELARIA ADWOKACKA
Krzysztof Wicher
ul. Zwycięstwa 202 B/4
75-611 Koszalin

tel.: 94 342 42 33
fax: 94 347 72 03
www.twojadwokat.koszalin.pl
e-mail: k.wicher@twojadwokat.koszalin.pl

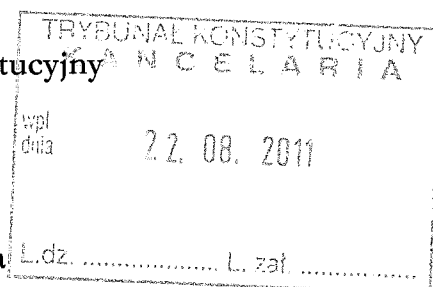
Koszalin, dnia 16 sierpnia 2011 rok

Trybunał Konstytucyjny

w Warszawie

Al. Szucha 12a

00- 918 Warszawa

Skarżący: H C

zastępowany przez

Adwokata Krzysztofa Wicher

Kancelaria Adwokacka

ul. Zwycięstwa 202b/4

75-611 Koszalin

Sygn.. akt: SK 18/10

Pismo procesowe pełnomocnika skarżącego

Działając w imieniu skarżącego, którego pełnomocnictwo znajduje się w aktach sprawy, w związku z otrzymaniem przez skarżącego pisma procesowego z dnia 12 stycznia 2011 roku sporządzonego przez Marszałka Sejmu, oraz stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 8 czerwca 2011 roku oraz pisma z dnia 30 czerwca 2011 roku sporządzonego przez Marszałka Sejmu Grzegorza Schetynę działającego w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej dotyczącego stanowiska Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w

przedmiocie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich rozszerzającego zakres skargi konstytucyjnej skarżącego H C , wskazuje co następuje;

Skarżący H C w całej rozciągłości podtrzymuje złożoną skargę konstytucyjną z dnia 19 maja 2009 roku wnosząc o stwierdzenie niezgodności art. 555 kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. nr 89, poz. 555 z późn. zm) w zakresie w jakim wskazany przepis wprowadza zbyt krótki roczny okres przedawnienia dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia od Skarbu Państwa w przypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, uniemożliwiający dochodzenie odszkodowania w państwie prawa w dłuższym okresie.

Podnoszony przez skarżącego stan naruszenia jego konstytucyjnych praw jest bezpośrednim i wyłącznym rezultatem obowiązującej w tej mierze normy prawnej, która określa krótki okres w którym pokrzywdzeni mogą dochodzić odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

Przepis art. 555 - w przeciwieństwie do art. 489 d.k.p.k. - ustala jednolity roczny termin przedawnienia zarówno dla roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie i tymczasowe aresztowanie, jak i zatrzymanie. Termin ten biegnie: a) w wypadku odszkodowania za niesłuszne skazanie - od daty uprawomocnienia się orzeczenia, b) w razie odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie - od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, c) gdy chodzi o roszczenie za niesłuszne zatrzymanie - od daty zwolnienia. Konsekwencją unormowania art. 555 jest to, że do terminu określonego w tej normie należy stosować odpowiednio przepisy k.c. dotyczące przedawnienia roszczeń. Zastrzeżenie, że przepisy te należy stosować odpowiednio, jest niezbędne ze względu na szczególną regulację art. 555. Nie ma tutaj zastosowania ani przepis art. 118 k.c. określający ogólną regułę długości terminu przedawnienia, ani też przepis art. 125 k.c. dotyczący roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu. Odpowiednie zastosowanie mają następujące przepisy k.c.: art. 119 (wyłączający dopuszczalność skracania terminu przedawnienia przez czynność prawną), art. 120 (określający zasadę liczenia początku biegu przedawnienia od dnia wymagalności roszczenia, przy czym w tym wypadku wymagalność jest oznaczona przepisem ustawy, tj. art. 555 nin. kodeksu), art. 121 pkt 4 (dotyczący zawieszenia biegu przedawnienia z powodu siły wyższej), art. 122 (odnoszący się do przedawnienia względem osoby nie mającej zdolności do czynności prawnych), art. 123 §

1 pkt 1 (regulujący przerwę biegu przedawnienia), jak również art. 124 (dotyczący biegu przedawnienia po przerwie).

Terminy dochodzenia roszczeń określonych w rozdziale 58, tj. terminy z art. 555 i art. 556 § 2, są terminami przedawnienia w rozumieniu art. 117 § 1 k.c. (SA w Krakowie II AKa 88/10, KZS 2010, z. 10, poz. 23), ze wszystkimi tego konsekwencjami określonymi w kodeksie cywilnym - art. 117-125 k.c. (na temat przedawnienia zob. S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna, Warszawa 1998, s. 258 i n.).

Przedawnione roszczenie majątkowe nie wygasa, jednakże po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia. W sprawie o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, aresztowanie lub zatrzymanie, toczącej się w trybie określonym w rozdziale 58, nie występuje reprezentant Skarbu Państwa, wobec którego zgłoszone zostało żądanie odszkodowania, a jedynie prokurator, i to właśnie on uprawniony jest do zgłoszenia zarzutu przedawnienia (SN WA 7/00, OSNKW 2000, nr 7-8, poz. 73). Sąd z kolei musi ten zarzut uwzględnić, chyba że uzna, iż zgłoszenie zarzutu w okolicznościach konkretnej sprawy stanowiło nadużycie prawa, a więc, w rozumieniu art. 5 k.c., nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Ze względu na szczególny charakter roszczeń odszkodowawczych określonych w rozdziale 58 oraz w ustawie o nieważności orzeczeń sądowych sąd w każdej sprawie, gdy prokurator zgłosił zarzut przedawnienia, powinien rozważyć, czy nie stanowi to nadużycia prawa, a ponadto kwestię tę rozważyć w ustnych motywach po ogłoszeniu wyroku (art. 418 § 3), a także w uzasadnieniu pisemnym, o ile zostanie sporządzone (art. 422-424). Zob. SN WZ 141/95, OSNKW 1996, nr 5-6, poz. 30; SN V KKN 473/98, OSNKW 1998, nr 11-12, poz. 62; SN III KK 169/03, LEX nr 81202; SN III KK 207/03, LEX nr 84454. Przepis art. 5 k.c. będzie miał zastosowanie, gdy o przedawnieniu zdecydowały wyjątkowe okoliczności (SN WA 7/00, OSNKW 2000, nr 7-8, poz. 73), np. błędne pouczenie poszkodowanego przez sąd albo prokuratora w piśmie skierowanym do niego (SN IV KK 172/02, OSNKW 2003, nr 1-2, poz. 19).

Termin przedawnienia, we wszystkich wypadkach przewidzianych w rozdziale 58 wynoszący jeden rok, rozpoczyna bieg w zależności od tego, jakiego roszczenia dotyczy:

- 1) od daty uprawomocnienia się orzeczenia stanowiącego podstawę wystąpienia z żądaniem odszkodowania - w wypadku niesłusznego skazania lub orzeczenia środka zabezpieczającego,
- 2) od uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie - w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania,
- 3) od dnia zwolnienia - w wypadku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania.

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych w art. 9 ust. 5 stanowi, że każdy kto został bezprawnie aresztowany lub zatrzymany **ma prawo do odszkodowania do którego może dochodzić w drodze sądowej**. Podobne zapisy można znaleźć także w art. 5 ust. 5 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, który stwierdza, że każdy kto został pokrzywdzony przez niezgodne z treścią tego artykułu zatrzymanie lub aresztowanie ma prawo do odszkodowania. Umocowanie tej zasady można znaleźć w art. 41 ust. 5 Konstytucji RP, który stanowi, **że każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania**.

Nadmienić należy, że skarżący H C został zatrzymany w dniu lipca 2000 roku a następnie postanowieniem z dnia lipca 2000 roku Sądu Rejonowego w Z został tymczasowo aresztowany na okres trzech miesięcy. Sąd Okręgowy w P postanowieniem z dnia sierpnia 2000 roku zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Z, uchylając środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania i stosując dozór Policji. Skarżący następnie opuścił Zakład Karny w S, w którym przebywał jako tymczasowo aresztowany w dniu sierpnia 2000r. Wyrokiem z dnia lipca 2002 roku Sądu Rejonowego w K skarżący został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z przepisu art. par k.k., – sygn.. akt: . Sąd Okręgowy w K wyrokiem z dnia lipca 2003 roku w sprawie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w K z dnia lipca 2002 roku i uniewinnił skarżącego od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu.

H C w dniu czerwca 2006 roku złożył pozew o odszkodowanie i zadośćuczynienie od Skarbu Państwa.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K Wydział Karny z dnia czerwca 2008 roku – sygn. akt Sąd na podstawie art. 555 k.p.k. oddalił wniosek skarżącego i

stwierdził, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa. W uzasadnieniu wyroku Sąd podniósł, że skarżący mógł dochodzić swoich roszczeń najpóźniej w dniu lipca 2004 roku. Wyrokiem z dnia lutego 2009 roku Sąd Apelacyjny w S sygn.. akt:

utrzymał w mocy zakazony wyrok, uznając apelację pełnomocnika wnioskodawcy za oczywiście bezzasadną.

Skarżący H C w dalszym ciągu domaga się zbadania przez Trybunał Konstytucyjny zgodności art. 555 k.p.k. z przepisami Konstytucji to jest z art. 2, art. 41 ust 1 i 5 Konstytucji oraz art. 31 ust 1 i 32 ust 1 Konstytucji.

Mimo, że działający w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Marszałek Sejmu wniósł o pozostawienie bez rozpoznania pisma procesowego Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 8 czerwca 2011 roku stanowisko Rzecznika należy w całości uznać za trafne i właściwe Rzecznik Praw Obywatelskich słusznie poddał przepis art. 555 pod ocenę jego niezgodności z art. 77 ust. 1 w zw. z art. 41 ust. 5 w zw. z art. 31 ust 3 Konstytucji RP, a także z art. 77 ust. 1 w zw. z art. 32 ust.1 Konstytucji RP oraz z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Rzecznik Praw Obywatelskich poddał analizie relacje pomiędzy art. 7, art. 77 ust. 1 oraz art. 41 ust. 5 Konstytucji.

W rozważaniach swych podniósł, iż normatywne ukształtowanie art. 555 k.p.k. skutkuje nieproporcjonalnym ograniczeniem prawa do wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie władzy publicznej, które to prawo gwarantowane jest przez art. 77 ust. 1 Konstytucji RP. Konstytucja w art. 41 ust. 5 przyznaje także prawo do odszkodowania tym osobom, które w sposób bezprawny zostały pozbawione wolności- w tym także osobom bezprawnie aresztowanym, należy zatem uznać, że norma art. 555 kpk narusza równocześnie art. 41 ust. 5 Konstytucji RP.

Artykuł 77 ust.1 Konstytucji RP zawiera bardzo ważną zasadę, mającą dla obywatela istotne znaczenie. Oznacza ona, iż każdy komu została wyrządzona szkoda, wskutek niezgodnego z prawem działania organów władzy publicznej, ma prawo do jej wynagrodzenia. Naruszenie praw jednostki może rodzić różne skutki, w tym i o charakterze materialnym. Władze publiczne są zobowiązane szkodę tę wyrównać wypłacając stosowne odszkodowanie. Zaznaczyć przy tym należy, że Konstytucja posługuje się pojęciem "szkoda" w szerokim znaczeniu, nie musi ona ograniczać się do szkody materialnej. Niesłuszne, bezpodstawne pozbawienie kogoś wolności może rodzić dla niego skutki materialne, ale także skutki o charakterze moralnym. I jedno i drugie, w myśl art. 77, stanowią podstawę do roszczeń, jeśli organ państwowy działał niezgodnie z prawem.(Skrzydło Wiesław komentarz, Zakamycze 2002- Komentarz do art.77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej- Stan prawny: 2002.01.01).

Paragraf 77 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, iż „ każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej”. Zatem bezprawne wyrządzenie szkody przez władzę publiczną daje prawo do odszkodowania. Jest to prawo konstytucyjne- wyrok TK z dnia 23 września 2003r. sygn.. akt: K 20/02. Trybunał Konstytucyjny w/w wyroku wskazał związek pomiędzy art. 77 ust. 1 a art. 7 Konstytucji, który wprowadza zasadę, iż organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Przepis ten nie rodzi wprowadzie po stronie jednostek prawa podmiotowego” do władzy publicznej działającej tylko zgodnie z prawem”, gdyż byłoby to nierealne. Jednakże pojawienie się w Konstytucji art. 77 ust. 1 wprowadziło gwarancję, że ekonomiczny skutek błędów czy pomyłek organów władzy nie będzie obciążał poszkodowanego. Widzieć w tym należy nie tylko wzmocnienie ochrony praw majątkowych (art. 64 Konstytucji), ale także środek stymulacji, gwarancję, iż aparat władzy publicznej będzie dążył do eliminacji tych niepożądanych (...) skutków odszkodowawczych, co tym samym doprowadzi do urealnienia zasady działalności opartej na prawie i w granicach prawa- o czym mowa w art. 7 Konstytucji (...) Ujęcie takie odpowiada tendencjom współczesnego rozwoju konstytucjonalizmu i prawa publicznego, które zmierzają do coraz skuteczniejszej ochrony jednostki wobec naruszeń prawa przez władzę publiczną (pkt 4.10 i 4.11 uzasadnienia orzeczenia).

Rzecznik Praw Obywatelskich podkreślił, że art. 77 ust. 1 Konstytucji gwarantuje prawo, które jest „czymś więcej” niż roszczeniem majątkowym wobec podmiotu publicznego- zabezpiecza ono jednostkę przed bezprawnym działaniem władzy publicznej.

W ocenie skarżącego przepis art. 555 kodeksu postępowania karnego jest niezgodny z art. 77 ust. 1 w zw. z art. 41 ust. 5 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Artykuł 31 ust. 3 Konstytucji RP stanowi, iż „Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”.

Rzecznik Praw Obywatelskich trafnie zaznaczył, iż instytucja przedawnienia roszczeń jako taka nie jest bezpośrednim przedmiotem regulacji konstytucyjnych, jednak należy ją postrzegać jako granicę czasową praw podmiotowych, a wśród nich także i tych, które korzystają bezpośrednio z gwarancji konstytucyjnych. Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, w aksjologicznym uzasadnieniu przedawnienia przeważają racje o charakterze publicznym- wprawdzie przedawnienie pełni funkcję mobilizacji wierzyciela, aby występował z roszczeniami w stosownym czasie, **jednak napiętnowanie opieszałości wierzyciela nie jest samo w sobie celem tej instytucji.** Skoro konstrukcja prawa podmiotowego wierzyciela opiera się na możliwości, a nie obowiązku korzystania z uprawnień, a istotą tego prawa jest udzielana przez państwo ochrona, instytucja przedawnienia stanowi niewątpliwie wyjątek w systemie ochrony praw podmiotowych. Ten wyjątek legitymizują właśnie określone funkcje publiczne.

Podzielić zarazem należy wywód Rzecznika Praw Obywatelskich, iż instytucja przedawnienia roszczeń pełni ważną funkcję, albowiem upływ czasu stwarza problemy natury dowodowej w wykazaniu zasadności roszczenia, a to z kolei stwarza ryzyko nietrafności rozstrzygnięć sądowych, co jest nie do pogodzenia z założeniem prawidłowego wymiaru sprawiedliwości. Rzecznik Praw Obywatelskich zauważył ponadto, że nie ma trudności dowodowych w przypadku przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym wyrokiem sądowym, tutaj bowiem uwydatnia się funkcja przedawnienia jako funkcja pewności i bezpieczeństwa obrotu, która eliminowałaby narastający z upływem czasu stan niepewności i

napięcia w stosunkach cywilnoprawnych. Instytucja przedawnienia służy realizacji wartości w postaci porządku publicznego, którą art. 31 ust. 3 Konstytucji RP wskazuje jako jedną z przesłanek ograniczenia praw konstytucyjnych.

Rzecznik Praw Obywatelskich podjął się rozważań, czy mimo że celem art. 555 k.p.k. jest realizacja wartości w postaci porządku publicznego, którego ochrona wymaga stabilności obrotu prawnego oraz zachowania równowagi budżetowej, to czy ograniczenie prawa „ jest konieczne w demokratycznym państwie”. Rzecznik poddał zaskarżoną normę tzw. testowi proporcjonalności, który sprowadził do odpowiedzi na pytania: czy kwestionowana regulacja jest przydatna do osiągnięcia zamierzonych przez nią skutków (kryterium przydatności), czy regulacja ta jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana (kryterium konieczności) i czy efekty wprowadzenia regulacji pozostają w proporcji do ciężarów (kryterium proporcjonalności sensu stricto). Rzecznik w dalszych swych rozważaniach podniósł, że art. 555 k.p.k. ogranicza czasowo możliwości realizacji roszczenia z tytułu niesłusznego tymczasowego aresztowania jest przydatne dla stabilizacji stosunków prawnych. Jeśli przyjmiemy, że stan niepewności i napięcia w stosunkach prawnych, wywołany przez bezprawne tymczasowe aresztowanie, eliminowany jest dopiero poprzez realizację roszczeń lub ich przedawnienie, to mechanizm przyspieszający wystąpienie owych zdarzeń jest racjonalny, a korzyści budżetowe są oczywiste. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich kwestionowana norma nie przechodzi testu konieczności ograniczenia, nakłada także ciężary nieproporcjonalne duże w stosunku do uzyskiwanych efektów. Rzecznik Praw Obywatelskich, aby sprawdzić czy kwestionowana norma spełnia kryterium konieczności poddał pod rozważania stwierdzenie, czy porządek publiczny będzie zagrożony, jeśli art. 555 k.p.k. zostanie usunięty z porządku prawnego, a przedawnienie roszczeń z tytułu bezprawnego tymczasowego aresztowania będzie następowało na zasadach przewidzianych dla innych roszczeń deliktowych. Odpowiedź na to pytanie musi być negatywna, gdyż nie sposób przyjąć, iż po upływie roku od daty orzeczenia stwierdzającego niesłusność tymczasowego aresztowania trudności dowodowe w wykazaniu roszczenia zwiększają się do tego stopnia, iż ryzyko nietrafnego rozstrzygnięcia sądowego staje się rzeczywiście poważne. Kluczowa przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej bezprawność działania władzy publicznej jest ustalona poprzez treść prawomocnego wyroku sądowego, z kolei trudno

uznać, iż co do zasady po upływie terminu wskazanego w art. 555 k.p.k. niemożliwe staje się wskazanie innych okoliczności podlegających udowodnieniu np. zakresu doznanej krzywdy. W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich, ogólny termin przedawnienia roszczeń deliktowych, wprowadzony przez art. 442¹ kodeksu cywilnego, w wystarczającym stopniu wydaje się zabezpieczyć stabilność obrotu prawnego, przepis ten- zwłaszcza po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 16 lutego 2007r. (Dz. U nr. 80, poz. 538)- przechodzi z powodzeniem test proporcjonalności. Zastosowanie terminu krótszego, przewidzianego przez art. 555 k.p.k. nie jest zatem konieczne. Podobne argumenty można wskazać do zachowania równowagi budżetowej, na poparcie stanowiska przytoczyć należy pogląd Trybunału Konstytucyjnego wyrażony w sprawie P 20/02, iż art. 77 ust. 1 Konstytucji, stanowi środek stymulacji, gwarancję, iż aparat władzy publicznej będzie dążył do eliminacji tych niepożądanych (...) skutków odszkodowawczych, co tym samym doprowadzi do urealnienia zasady działalności opartej na prawie i w granicach prawa- o czym mowa art. 7 Konstytucji. Z tym większą ostrożnością należy podchodzić do ograniczenia prawa zwłaszcza tego gwarantowanego przez art. 77 ust. 1 Konstytucji - w imię dbałości o finanse publiczne Państwa. Należyta dbałość organów państwowych o równowagę budżetową powinna przejawiać się w tym wypadku poprzez realizację art. 7 Konstytucji RP, a **nie poprzez nadmierne ograniczenie konstytucyjnie gwarantowanego prawa**. Podzielić należy również te stwierdzenie, iż kwestionowana norma nie przechodzi testu proporcjonalności sensu stricto, albowiem po pierwsze treść prawa, które przysługuje pokrzywdzonemu na mocy art. 552 k.p.k. polega na uprawnieniu, a nie na obowiązku czynienia użytku ze swoich roszczeń. Jako odstępstwo od nakazu ochrony praw podmiotowych, ustawowa regulacja przedawnienia powinna realizować postulat wstrzemięźliwości. Zatem nie można podzielić stanowiska Marszałka Sejmu, który wskazuje, że przewidziany przez art. 555 k.p.k. roczny termin przedawnienia nie jest zbyt krótki, aby należycie dbający o swoje interesy pokrzywdzony wystąpił na drogę sądową, jeśli zaś termin ten zostanie przekroczony z ważnego powodu, sąd zawsze może nie uwzględnić zarzutu przedawnienia.

Przede wszystkim skarżący podnosi, że Sąd z kolei musi ten zarzut uwzględnić, chyba że uzna, iż zgłoszenie zarzutu w okolicznościach konkretnej sprawy stanowiło nadużycie prawa, a więc, w rozumieniu art. 5 k.c., nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Stanowisko zaprezentowane przez Marszałka Sejmu jest na tyle wątpliwe, iż powoływanie się przez pokrzywdzonych na przepis art. 5 k.c. jest nie zawsze skuteczne, albowiem Sądy częstokroć nie uwzględniają zgłoszonego zarzutu nadużycia prawa w aspekcie zarzutu przedawnienia.

Powoływanie się przez pokrzywdzonych na art. 5 k.c. nie jest wystarczająca gwarancją ochrony prawa do odszkodowania. Zaznaczyć należy, że w przypadku skarżącego zarówno Sąd Okręgowy w K Wydział Karny jak i Sąd Apelacyjny w S Wydział Karny nie uwzględniły art. 5 k.c. twierdząc, iż podniesiony przez skarżącego art. 5 k.c. do zgłoszonego przez prokuratora zarzutu przedawnienia nie może zostać uwzględniony, albowiem zarzut przedawnienia w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie doprowadził do nadużycia prawa. W orzecznictwie sądowym znaleźć można argumenty, które niejako zezwalają i usprawiedliwiają pokrzywdzonych, którzy przekraczają termin do wniesienia wniosku np. długotrwała obłożona choroba, pobyt za granicą, czy też uzyskanie informacji o powstaniu prawa do odszkodowania już po tym terminie.

Podstawowym motywem, który przekonał Trybunał Konstytucyjny o proporcjonalności rocznego terminu dla przedawnienia roszczeń odszkodowawczych wobec Skarbu Państwa, była powszechna niemożność skorzystania przez obywatela z prawa do sądu z przyczyn natury ogólnej, nawiązujących do stosunków politycznych panujących w PRL, która powodowała skutki zbliżono do stanu zawieszenia wymiaru sprawiedliwości (orzeczenie TK z dnia 14 lipca 2004r. w sprawie SK 8/03). Roczny termin przedawnienia roszczeń z tytułu bezprawnego tymczasowego aresztowania został wprowadzony do porządku prawnego przez nowelizację kodeksu postępowania karnego w 1928 roku, zmienionego przez art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 15 listopada 1956 roku o odpowiedzialności Państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszów państwowych z dniem 28 listopada 1956 roku. Regulacja ta została powtórzona przez art. 489 k.p.k. z 1969 roku a następnie przez art. 555 kodeksu postępowania karnego z 1997 roku.

Także termin przedawnienia obowiązuje od ponad 50 lat, mimo że przez ten okres czasu nastąpiły zmiany ustrojowe, które są nieadekwatne z nowym obliczem państwa. Nie ma żadnej wątpliwości, że w okresie PRL państwo funkcjonowało zupełnie inaczej niż w demokratycznym państwie prawa, w którym podmioty prawa mają zagwarantowane w

Konstytucji szereg uprawnień podmiotowych z których mogą korzystać. Skostniałe przepisy powinny być przez ustawodawcę dostosowywane do nowych porządków prawnych.

W ocenie skarżącego wskazany termin w art. 555 k.p.k. stanowi nadmierne i niepotrzebne ograniczenie prawa podmiotowego, a nawet z różnych przyczyn niezależnych od pokrzywdzonego, możliwości realizacji konstytucyjnych praw. Zbyt krótki termin dochodzenia roszczeń, nie pozwala pokrzywdzonym w realizacji prawa podmiotowego polegającego na wynagrodzeniu wyrządzonej im przez organy władzy publicznej szkody. Naruszenie praw jednostki może rodzić różne skutki, w tym i o charakterze materialnym. Władze publiczne są zobowiązane szkodę tę wyrównać wypłacając stosowne odszkodowanie. Zaznaczyć przy tym należy, że Konstytucja posługuje się pojęciem "szkoda" w szerokim znaczeniu, nie musi ona ograniczać się do szkody materialnej. Niesłuszne, bezpodstawne pozbawienie kogoś wolności może rodzić dla niego skutki materialne, ale także skutki o charakterze moralnym. I jedno i drugie, w myśl art. 77, stanowią podstawę do roszczeń, jeśli organ państwowy działał niezgodnie z prawem.

Mając pod uwagę powyższe wywody, powtórzyć należy za Rzecznikiem Praw Obywatelskich, iż ustawodawca poprzez zaskarżony przepis wprowadził ograniczenie, które nie znajduje uzasadnienia ani w przesłankach aksjologicznych, ani też w juredydycznej naturze instytucji przedawnienia. Brak jest dostatecznego uzasadnienia dla wprowadzenia krótszego terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego w sytuacji, gdy szkoda jest wynikiem działania organów państwa w ramach postępowania karnego, gdzie bezprawna ingerencja władzy publicznej może dotyczyć podstawowych wartości chronionych Konstytucją RP. Utrzymywanie przez ustawodawcę dotychczasowego statusu art. 555 k.p.k. narusza możliwość ochrony przez pokrzywdzonych ich konstytucyjnych praw podmiotowych, które podlegają szczególnej ochronie na gruncie ustawy zasadniczej.

Skarżący w całej rozciągłości podtrzymuje swoje zapatrywania stwierdzające, iż przepis art. 555 k.p.k. narusza art. 77 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, dzielając jednocześnie poglądy wyrażone przez Rzecznika Praw Obywatelskich z

pisma procesowego z dnia 17 listopada 2010 roku, iż nieproporcjonalność ograniczenia prawa do odszkodowania uwidacznia się w sposób szczególnie jaskrawy wówczas, gdy porównamy zasady odpowiedzialności odszkodowawczej państwa na tle innych regulacji w aspekcie reguły przedawnienia roszczeń. Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał, iż konstytucyjna zasada odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za wadliwe działanie władzy publicznej w sferze orzeczniczej realizowana jest przede wszystkim przez art. 417¹ §2 kodeksu cywilnego. Zgodnie z tą regulacją -znajdującą zastosowanie wówczas, gdy nie istnieje w tym zakresie regulacja szczególna - jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem (odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowana umowa międzynarodowa lub ustawą). Ta zasada ma zastosowanie do szkody wyrządzonej prawomocnymi orzeczeniami sądów powszechnych, które zapadają w trybie przewidzianym przez kodeks postępowania cywilnego, a także do szkody wyrządzonej przez prawomocne orzeczenie sądu administracyjnego. Artykuł 417¹ §2 k.c. stanowi również podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niektóre orzeczenia sądów karnych a także przez niezgodną z prawem ostateczną decyzje administracyjną Zgodnie z art. 421 k.c. przepisów art. 417, art. 417¹ i art. 417² kodeksu nie stosuje się, jeżeli odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej jest uregulowana w przepisach szczególnych np. art. 555 kodeksu postępowania karnego.

W ocenie skarżącego regulacje odpowiedzialności Skarbu Państwa na tle przedawnienia roszczeń w kodeksie cywilnym są korzystniejsze dla pokrzywdzonych, albowiem osoba pokrzywdzona wadliwym orzeczeniem sądu cywilnego bądź administracyjnego może dochodzić roszczeń w terminach określonych w art. 442¹ k.c. które są znacznie dłuższe niż termin określony w przepisie art. 555 k.p.k. Przepis ten bowiem stanowi, iż „roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Natomiast paragraf 2

tegoż przepisu znacznie wydłuża termin przedawnienia w sytuacji, gdy szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przypomnieć należy, że przepis art. 442 (1) wprowadzony został do kodeksu cywilnego ustawą z 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 538), ze skutkiem od dnia 10 sierpnia 2007 r. Dokonana zmiana polegała na uchyleniu wcześniej obowiązującego przepisu art. 442 i wprowadzeniu nowej regulacji prawnej, ujętej w postaci art. 442¹. Do tej zmiany doszło w następstwie wieloletniej, krytycznej oceny dotychczasowych przepisów, zwłaszcza co do przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód na osobie, mimo podejmowanych przez judykaturę i piśmiennictwo wysiłków, aby przez odpowiednią interpretację uzyskać rozwiązanie społecznie satysfakcjonujące (por. Z. Radwański, Przedawnienie roszczeń z czynów niedozwolonych w świetle znowelizowanego art. 442 k.c., Mon. Praw. 2007, nr 11, s. 591 i n.). Decydujące znaczenie miał wyrok TK z 1 września 2006 r. (SK 14/05, Dz. U. Nr 164, poz. 1166), uznający, że art. 442 § 1 zd. 2 k.c. jest niezgodny z art. 2 i 77 ust. 1 Konstytucji RP przez to, że pozbawia pokrzywdzonego dochodzenia odszkodowania za szkodę na osobie, która ujawniła się po upływie 10 lat od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę.

Znamienne jest także, że dłuższy termin przedawnienia roszczeń dotyczy także osób, które dochodzą odszkodowania za uszczerbek wywołany przez niezgodne z prawem orzeczenie sądu karnego, które mieści się w dyspozycji art. 552 k.p.k. i tak nieprawidłowe zastosowanie środka zapobiegawczego innego niż tymczasowe aresztowanie np. dozoru, poręczenia majątkowego, zawieszenia oskarżonego w czynnościach służbowych, zakazu prowadzenia pojazdów, kreuje roszczenia, których zarówno natura, jak i tryb dochodzenia mają charakter cywilny w konsekwencji roszczenia te przedawniają się w terminie wskazanym w art. 442¹ K.C. Również niewłaściwe wykonanie kary pozbawienia wolności bądź tymczasowego aresztowania skutkuje cywilnoprawną odpowiedzialnością Skarbu Państwa, na warunkach określonych przez kodeks cywilny.

W ocenie skarżącego nie powinno być takiej sytuacji, iż ustawy różnicują roszczenia przysługujące podmiotom, które poniosły szkodę na skutek wadliwego działania organów władzy publicznej i tak na gruncie przepisów kodeksu cywilnego sytuacja

podmiotów kształtuje się korzystniej niż dla pokrzywdzonych domagających się odszkodowania na gruncie art. 555 k.p.k., a taka sytuacja nie powinna mieć miejsca. Artykuł 77 ust. 1 Konstytucji RP chroni z różną intensywnością pokrzywdzonych, których działanie władzy publicznej wyrządziło szkodę. Regulacja odpowiedzialności Skarbu państwa za wadliwe orzeczenia sądów karnych wydane w sytuacji opisanej w art. 552 k.p.k. jest rażąco niekorzystna dla pokrzywdzonych, którzy chcą uzyskać odszkodowanie za sprzeczne z prawem działania organów władzy publicznej.

Także przyjąć należy za trafne rozważania podjęte przez Rzecznika Praw Obywatelskich, czy odrębna regulacja odpowiedzialności Skarbu Państwa za wadliwe orzeczenia sądów karnych wydane w sytuacjach opisanych w art. 552 k.p.k. a ściślej, mniej korzystne uregulowanie tej odpowiedzialności pozostaje w konstytucyjnie wymaganej harmonii z innymi regulacjami ustawowymi przewidzianymi przez art. 442¹ k.c. czy też art. 160 §6 k.p.a. Rzecznik Praw Obywatelskich na stronie 36 pisma podniósł, iż w perspektywie historycznej podstawowym znaczeniem odrębnej regulacji odpowiedzialności odszkodowawczej za niesłuszne skazanie, aresztowanie lub zatrzymanie było wykazanie wyjątkowości tego przypadku odpowiedzialności państwa w czasie, w którym jako regułę przyjmowano nieodpowiedzialność Państwa za szkody wyrządzone wykonywaniem władzy publicznej, normy przewidziane przez rozdział 58 k.p.k. a także np. art. 160 kpa, stanowiły bowiem *lex specialis* w stosunku do art. 418 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym Skarb Państwa ponosił odpowiedzialność za wadliwe orzeczenie tylko wtedy, gdy przy wydaniu orzeczenia nastąpiło naruszenie prawa ścigane w trybie postępowania karnego lub dyscyplinarnego, a wina sprawcy szkody została stwierdzona wyrokiem karnym lub orzeczeniem dyscyplinarnym albo uznana przez organ przełożony nad sprawca szkody. Oczywistym jest, że regulacja odpowiedzialności odszkodowawczej za wadliwe orzeczenie, przewidziana przez kodeks postępowania karnego, była korzystniejsza od zasady ogólnej, przewidzianej przez art. 418 k.c. która wymagała wykazania tzw. kwalifikowanej winy funkcjonariusza. Jednak obecnie po wejściu w życie Konstytucji RP z 1997 roku oraz stwierdzeniu niekonstytucyjności art. 418 k.c. okazuje się, że ów odrębny mechanizm odpowiedzialności, przewidziany przez rozdział 58 k.p.k. zawiera regulacje mniej korzystne dla pokrzywdzonego niż te zawarte aktualnie w kodeksie cywilnym. Artykuł 32 ust. 1 Konstytucji stanowi, iż „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”, a od zasady tej Konstytucja nie zna żadnych odstępstw

i wyjątków, natomiast aktualne ukształtowanie przepisu art. 555 k.p.k. nie spełnia przesłanki, co do równości obywateli wobec prawa w sytuacji, gdy na gruncie przepisów kodeksu cywilnego pokrzywdzeni mają stosunkowo długi okres, w którym mogą dochodzić swoich roszczeń na drodze sądowej. Natomiast w przypadku pokrzywdzonych, którzy zamierzają dochodzić rekompensaty finansowej od Skarbu Państwa za niesłuszne tymczasowe aresztowanie muszą trzymać się ściśle określonych ram czasowych.

W ocenie skarżącego regulacja art. 555 k.p.k. stoi w sprzeczności z art. 32 ust. 1 Konstytucji, albowiem podmioty prawa nie są traktowani jednakowo przez władze publiczną gdyż podmioty dochodzące roszczeń na podstawie przepisów kodeksu cywilnego niewątpliwie znajdują się w lepszym położeniu z uwagi, iż ustawodawca wydłużył im prawo dochodzenia roszczeń odszkodowawczych do 10 lat.

Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał, iż Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie w swym orzecznictwie, jeżeli różnicuje się podmioty prawa charakteryzujące się wspólną cechą istotną, to wprowadza się odstępstwo od zasady równości. Jednak nie każde takie odstępstwo prowadzi do naruszenia art. 32 Konstytucji. Zróżnicowanie podmiotów podobnych jest dopuszczalne, jeżeli spełnione zostały warunki takie jak: kryterium różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji; waga interesu, któremu zróżnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania, kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Rzecznik Praw Obywatelskich na stronie 37 pisma przyjął i z tym również zapatrywaniem w całości utożsamia się skarżący, odnosząc się do przesłanek zróżnicowania podmiotów, które zostały pokrzywdzone orzeczniczą działalnością władzy publicznej, należy stwierdzić, że test dopuszczalności zróżnicowań w odniesieniu do zaskarżonej regulacji wypada negatywnie, jeśli celem regulacji z art. 555 k.p.k. jest mobilizacja wierzyciela do niezwłocznej realizacji swoich roszczeń, a także sprawne rozstrzygnięcie o konsekwencjach niektórych wadliwości postępowania karnego, to nie sposób wskazać, aby wartości te miały zasadniczo inne znaczenie niż te aktualne w przypadku osób pokrzywdzonych wadliwą decyzją administracyjną, orzeczeniem sądu cywilnego, sądu administracyjnego bądź także karnego. Nie zostaje zatem spełniona nawet pierwsza przesłanka dopuszczalnego zróżnicowania, a mianowicie jego racjonalność. Trafnie zwarzył

Rzecznik Praw Obywatelskich, iż cel ograniczeń czasowych w dochodzeniu roszczeń z art. 77 ust. 1 Konstytucji może pozostawać racjonalny pod warunkiem zachowania zasady proporcjonalności, w odniesieniu do mobilizacji wierzyciela, sprawnego rozstrzygnięcia o roszczeniu odszkodowawczym, to nie sposób racjonalnie wyjaśnić istniejącego zróżnicowania poszczególnych podmiotów w zależności od okoliczności, jakiego rodzaju orzeczenie jest źródłem szkody. Trudno jest różnicować czasową możliwość ubiegania się o odszkodowanie tylko z tego powodu, że szkoda została wyrządzona w ściśle określonych ramach przedmiotowych tj. w zakresie realizowania przez państwo polityki kryminalnej w ramach postępowania karnego.

Kwestię zasad odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania Sąd Najwyższy rozważył szczegółowo w uchwale I KZP 27/99, OSNKW 1999, nr 11-12, poz. 72, stwierdzając, że opiera się ona na zasadzie ryzyka, a ponadto, że niewątpliwie niesłuszne w rozumieniu art. 552 § 4 jest takie tymczasowe aresztowanie, które było stosowane z obrazą przepisów rozdziału 28 k.p.k. (zob. także SN I KZP 5/06, OSNKW 2006, nr 6, poz. 55, z glosą K. Sychty, WPP 2007, nr 2, s. 151), oraz tymczasowe aresztowanie oskarżonego (podejrzanego) powodujące dolegliwość, której nie powinien doznać, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, a także, w szczególności, prawomocnego jej rozstrzygnięcia (zob. też SN IV KKN 807/98, Prok. i Pr. 2000, nr 5, s. 15). Uchwała ta nie wywołała ocen krytycznych w piśmiennictwie i spotkała się w zasadzie z aprobatą (zob. m.in. A. Bulsiewicz, *Konstytucyjna ochrona wolności i praw...*; P. Kruszyński, *Z problematyki odszkodowania...*; K.J. Pawelec, glosa do tej uchwały, *Mon. Praw.* 2000, nr 5; S. Zabłocki, *Przegląd orzecznictwa*, *Palestra* 2000, z. 1). W uzasadnieniu do uchwały I KZP 27/99 Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, co następuje: "**Punktem wyjścia rozważań dotyczących problematyki odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie musi być unormowanie art. 41 ust. 5 Konstytucji RP, w którym stwierdza się, że każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania.** Ta zasada konstytucyjna, co oczywiste, odnosi się też do pozbawienia wolności w wyniku stosowania tymczasowego aresztowania. Ten przepis Konstytucji RP pozostaje w zgodzie z postanowieniami Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, której art. 5 ust. 5 stanowi, że każdy, kto został pokrzywdzony przez niezgodne z treścią tego artykułu zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo do odszkodowania.

Zdaniem skarżącego obecne ukształtowanie przepisu art. 555 k.p.k uniemożliwia realizację roszczeń z art. 77 ust. 1 Konstytucji, gdyż hamuje czas w którym podmiot może zgłosić owe roszczenia, a także nierównie traktuje podmioty prawa w podobnych sytuacjach prawnych co narusza przepis art. 32 ust 1 Konstytucji. I jak to trafnie podkreślił Rzecznik Praw Obywatelskich jeśli ustawodawca różnicuje terminy przedawnienia, to w przypadku roszczenia o naprawienie szkody z tytułu bezprawnego pozbawienia wolności z uwagi na fakt, iż w tym przypadku mamy do czynienia z formą rekompensaty za naruszenie kluczowej (generalnej) w demokratycznym państwie prawnym wartości- powinien rozważyć modyfikację skutkującą w rzeczywistości polepszeniem pozycji prawnej pokrzywdzonego bezprawnym pozbawianiem wolności w stosunku do zasad ogólnych.

Zaskarżony przepis różnicuje prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia w zależności od tego czy osoba ubiegająca się o odszkodowanie dochodzi swych roszczeń na podstawie przepisów kodeksu cywilnego czy też przepisu art. 555 k.p.k. Zróżnicowanie to dotyczy podmiotów mających wspólną cechę istotną - osób, które odniosły szkodę za działalność organów władzy publicznej. Przepis art. 555 k.p.k. zamyka drogę sądową do uzyskania odszkodowania za bezprawne pozbawienie wolności. Ustawodawca winien tak formułować przepisy, aby każdy obywatel mógł mieć dostępną drogę sądową. Oczywistym jest, że ustawodawca powinien stanowić ramy czasowe dochodzenia roszczeń z art. 552 k.p.k., ale w taki sposób aby ich realizacja nie była nazbyt utrudniona wobec krótkiego czasookresu, a tym samym artykuł 41 ust. 5 Konstytucji mógł zostać zrealizowany na gruncie art. 555 k.p.k.

Skarżący upatruje ponadto niezgodność art. 555 k.p.k z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Kwestionowany przepis ogranicza majątkowe prawo do odszkodowania a także różnicuje prawa majątkowe należące do tej samej kategorii. Roszczenia pochodzące z deliktu władzy publicznej w zakresie wykonywania jej funkcji orzeczniczych należą do praw tej samej kategorii, a mianowicie są to cywilnoprawne prawa majątkowe. Akceptowany jest bowiem pogląd, iż odszkodowanie i zadośćuczynienie o których mowa a art. 552 k.p.k. są roszczeniami o charakterze cywilnym rozpoznawanymi w

postępowaniu karnym. To właśnie analogia tych roszczeń do regulacji odpowiedzialności Skarbu Państwa na tle kodeksu cywilnego zadecydowała o tym, że w uchwale z dnia 15 września 1999 roku – I KZP 27/99, publ. OSNKW 1999/11-12/72 Sąd Najwyższy przyjął, iż również na tle kodeksu postępowania karnego Skarb Państwa odpowiada na zasadzie ryzyka. Natura roszczeń z art. 552 k.p.k determinuje cywilnoprawny charakter terminu ich przedawnienia.

Wobec powyższego terminy przedawnienia powinny być tak kształtowane, aby każdy uprawniony mógł w odpowiednim czasie zależnie od rodzaju roszczenia skierować sprawę na drogę postępowania sądowego i dochodzić swoich uzasadnionych roszczeń. Ustawy nie mogą ograniczać obywatelom prawa do sądu i uzyskaniu od Skarbu Państwa wynagrodzenia za sprzeczne z prawem działania organów publicznych.

Mając na uwadze powyższe oraz dotychczasowe stanowisko uczestników postępowania - precyzuję złożoną skargę konstytucyjną, nie zmieniając przepisu ustawy podlegającego ocenie zgodności z Konstytucją i wnoszę o:

- I. stwierdzenie niezgodności art. 555 kodeksu postępowania karnego (Dz.U. z 1997r. nr 89, poz. 555 z późn. zm.) w zakresie, w jakim określa roczny okres przedawnienia dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia od Skarbu Państwa w przypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, uniemożliwiający dochodzenie odszkodowania w państwie prawa w dłuższym okresie,
- z art. 2 Konstytucji,
 - z art. 77 ust. 1 w zw. z art. 41 ust. 5 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
 - z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji
 - z art. 41 ust. 1 i 5 Konstytucji oraz art. 31 ust. 1 i art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Wskazuję również, iż w całości podtrzymuję zakres złożonej dotychczas skargi konstytucyjnej i w tym zakresie nie budzi wątpliwości konieczność rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny dotychczas złożonej skargi.

Podnieść należy, iż zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym skarżący jest zobowiązany do wskazania w skardze konstytucyjnych wolności lub praw i w jaki sposób- zdaniem skarżącego – zostały naruszone. Oznacza to, że skarżący może modyfikować, precyzować, zmieniać – w szczególności rozszerzać zakres przepisów Konstytucji z którymi zgodność będzie oceniał Trybunał Konstytucyjny, aż do wydania wyroku. W tym zakresie skarżący jest dysponentem postępowania. **Dodatkowo podnieść należy, że z wykładni wskazanego przepisu wywieść należy prawo Rzecznika Praw Obywatelskich do zajęcia samoistnego stanowiska w sprawie**, w tym wskazania przepisów Konstytucji, z którymi zgodność przepisów niższej rangi będzie badana. Skoro skarga ma zawierać tylko wskazanie, jakie wolności i prawa zostały naruszone – „**zdaniem skarżącego**” – to oznacza, że inni uczestnicy postępowania, w tym Rzecznik Praw Obywatelskich mogą wskazać te podstawy samodzielnie, tak jak to uczynił w niniejszej sprawie Rzecznik Praw Obywatelskich. Skarżący nie zmienia wskazania ustawy – przepisu którego domagania się zbadania konstytucyjności tj. wymogu formalnego z art. 47 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, gdyż taka zmiana zakresu skargi konstytucyjnej byłaby niedopuszczalna, stanowiąc faktycznie nową skargę konstytucyjną.

W ocenie skarżącego powyższe sprecyzowanie skargi lub zmiana zakresu zbadania zgodności z Konstytucją jest w pełni dopuszczalna na tym etapie postępowania, skoro taką możliwość dopuszcza art. 20 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym w zw. z art. 193 § 1 kpc.

Skarżący podziela i popiera wnioski oraz uzasadnienie pisma Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 8 czerwca 2011r., doręczone w dniu 16 czerwca 2011r.

Załączniki:

1. 5 odpisów pisma